

УДК 330.117:338.43 (477)

Чумак О.В.¹, Сулова К.В.²

¹ канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-512 НУ «Запорізька політехніка»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

Впровадження цифровізації в аграрну сферу – визначальний фактор перетворення вітчизняного аграрного виробництва у високотехнологічну галузь, важлива складова інноваційної політики у нашій державі, особливо у

напрямку післявоєнної відбудови національної економіки. До війни Україна мала розвинений продовольчий комплекс, в тому числі і за рахунок активного використання у сільському господарстві новітніх цифрових технологій, який спроможний був не лише забезпечити населення країни власними харчовими продуктами у повному обсязі, але й виступати одним із гарантів продовольчої безпеки у світі завдяки потужному експорту низки ключових продовольчих товарів на міжнародний ринок. Напередодні російсько-української війни Україна входила до п'ятірки найбільших експортерів зернових у світі та постачала понад 47 % світового експорту соняшникової олії, понад 14% кукурудзи і 10% пшениці [1]. Наразі є проблеми з реалізацією української сільгосппродукції в умовах поточних військових дій через заблоковані кордони та морські порти.

Відомо, що в перші роки війни деякі області України не змогли своєчасно провести посівну кампанію через втрату значних площ сільськогосподарських угідь внаслідок їх мінування або через вигорання земель від вибухів снарядів, нестачі пального для сільськогосподарської техніки. Саме ці та багато інших факторів створили підстави для широкого впровадження цифрових технологій в агробізнес. Навіть в умовах війни вітчизняні агропідприємства, в основному на неокупованих територіях, використовують у своїй діяльності такі передові можливості, як інтернет-платформи, системи обробки даних, спеціалізовані мобільні додатки, дрони й метеостанції, які генерують, обробляють, здійснюють обмін та забезпечують передачу інформації.

Під час війни і особливо у післявоєнний період в процесах цифровізації галузі важливу роль може відіграти створення мережі українського цифрового фермерства, яке разом із вітчизняними агрохолдингами могло б більш активно застосовувати вебплатформи разом із аналізом Big Data для інтеграції польових і фінансових записів щодо комплексного управління діяльністю ферми, використовувати інтелектуальне програмне та апаратне забезпечення при реалізації більш ефективних методів точного та смарт-землеробства.

У мирні часи необхідно для вирішення інноваційним шляхом комплексних завдань й окремих питань, пов'язаних з функціонуванням представників різних видів сільськогосподарського бізнесу та цілих галузей вітчизняного АПК більш широко використовувати смарт-пристрої, які, через підключення їх до мережі Інтернету речей (IoT), будуть однаково корисними в таких сферах застосування, як автоматизація сільського господарства; безпека та нагляд; смарт-управління трафіком; споживання енергії; будівництво смарт-будинків і розумних міст; медицина й охорона здоров'я, освіта та IoT-проекти, пов'язаних зі смарт-ланцюгами постачання агропродукції, як на внутрішній, так і на зовнішні ринки. Прогрес в області зберігання даних у хмарі, програмного забезпечення та машинного навчання для прогновної аналітики, деталізованих супутникових зображень, знадобиться також для

підрахунків втрат, представленні даних у контексті формування фінансових прибутків, в управлінні загальною діяльністю ферм [2, с. 19].

Найбільш актуальним питанням у будь-які часи залишається збереження сільськогосподарської продукції під час збирання та подальшого руху до кінцевого споживача. Тут у нагоді можуть стати спеціальні датчики і програмне забезпечення для моніторингу в режимі реального часу таких елементів, як стану й умов зберігання цієї продукції, вміст вуглецю, рівень вологості і температури усередині сховищ. Цифровізовані тваринницькі комплекси та роботизовані теплиці дозволяють оптимізувати чисельність персоналу, одержати суттєву економію за рахунок більш ефективнішого витрачання добрив, води і засобів захисту рослин, звести до мінімуму втрати, що виникають через людський фактор [3,с.19]. Названі вище зміни мають носити фундаментальний характер та охоплювати всі сфери діяльності національного аграрного виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Русан В. Аграрний сектор України у 2023 році: складові стійкості, проблеми та перспективні завдання / Віталій Русан, Ліна Жураковська // Niss. 14.02.2024. [Електронний ресурс] – URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/ahraryny-sektor-ukrayiny-u-2023-rotsi-skladovi-stiykosti-problemy-ta>

2.Шестакова А.В. Цифрові можливості аграрної економіки України у воєнний період / А.В. Шестакова, В.О. Ткачук, Т.Ю. Мельник, В.В. Травін // Економіка, управління та адміністрування. №3 (101) 2022. – С. 15-23

3. Свиноус І. В. Сучасний стан та проблеми впровадження цифрових технологій в практику діяльності сільськогосподарських підприємств / І. В. Свиноус, О. Ю. Гаврик, К. В. Ткаченко, Д. М. Микитюк, А. В. Семисал // Інвестиції: практика та досвід. 1G/2020. № 15.– С. 35-39.